

Manuela Klerkx & Oscar van Gelderen

ONTROEREND GOED

Van kunst kijken naar kunst kopen

MEULENHOF

www.ontroerendgoedboek.nl

ISBN 978-90-290-9150-3

ISBN 978-94-023-0751-1 (e-book)

NUR 640

Omslagontwerp: Wil Immink Design

Omslagbeeld: Dan Colen, *Untitled*, 2008 (*Bubblegum Painting*)

Auteursfoto: Jan Willem Kaldenbach

Zetwerk: Zeno Carpentier Alting

© 2018 Manuela Klerkx, Oscar van Gelderen en
Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een
CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met
Pictoright te Amsterdam. © c/o Pictoright Amsterdam 2018

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder vooraf-
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Kunst moet troosten, maar tegelijkertijd ook wakker
maken, raken, vervoeren, fysiek en mentaal anders laten
denken en voelen

– JAN FABRE

Kunst is het tijdloze en universele middel om materie en
geest met elkaar te verbinden.

–FRANS KLERKX, VRIJ NAAR FRANK AVRAY WILSON

INHOUD

Woord vooraf 9

- 1 **Onze weg naar de kunst 13**
Una domenica a Rivara: mijn eerste ontmoeting met Maurizio Cattelan – Manuela Klerkx 13
Kunst is een virus – Oscar van Gelderen 16

- 2 **Wat is kunst: vijf manieren van kijken 21**
Bezieling en de kunst van de lopende band 24
Non-academische kunst: de weg van de buitenstaander 27
Kunst als situatie, als vorm van activisme 38
Mag je lachen om kunst? 43
Kunst hoeft niet mooi te zijn 55

- 3 **Stoomcursus naoorlogse en hedendaagse kunst 65**

- 4 **Eerste schreden op het kunstpad 91**
Veelgestelde vragen 100
Verzamelgebieden 113
Kunst in oplage – grafiek 130
Kunst in oplage – multiples 137
Kunst in oplage – fotografie 139
De kunst van het inlijsten 144
Kunst & ellende 149

- 5 **Social media 155**
 - Artsy: het Amazon van de kunstwereld 167*
 - Instagram 173*

- 6 **Galeries 191**
 - Op kunstsafari in het Hoge Noorden 222*
 - Op kunstsafari in Den Haag 229*
 - Op kunstsafari in Antwerpen 242*

- 7 **Beurzen 263**

- 8 **Veilingen 281**

- 9 **Verzamelaars 295**

- 10 **Nieuwe ontwikkelingen in de kunstwereld 355**

Lijstjes 381

Dankwoord 395

Namenregister 397

WOORD VOORAF

Dit boek is geschreven voor iedereen die van kunst houdt.

9

In het bijzonder is het geschreven voor iedereen die de eerste stappen wil zetten om kunst te gaan kopen. We willen de aspirant kunst koper zo veel mogelijk kennis, inspiratie en praktische *tools* meegeven. De eerste drie hoofdstukken verschaffen inzicht in wat kunst is, behandelen vooroordelen over kunst en geven achtergrondinformatie over kunststromingen. De overige hoofdstukken hebben een meer praktisch karakter: waar kun je informatie vinden, waar en hoe kun je kunst kopen, en nieuwe ontwikkelingen (met name online).

De kunstwereld wordt door veel mensen gezien als een speeltuin voor de rijken der aarde, gevoed door spectaculair nieuws zoals de veiling van een (omstreden) werk van Leonardo da Vinci, dat in 2017 voor 450 miljoen dollar werd verkocht.

Het lijkt een andere wereld, een die zich ver van ons afspeelt, buiten ons zicht, in veilingruimtes en *white cube*-galeries, waar door mensen met moeilijke brillen wordt gesproken in een ondoordringbaar jargon. Beginnende kunstkopers schromen vaak een galerie binnen te stappen, ze voelen zich er weinig welkom en bekeken, informatie is spaarzaam, de prijzen met mysterie omgeven.

De wereld van de kunst, kortom, kenmerkt zich door misvattingen, misverstanden en vooroordelen, waarvan

we er graag een paar willen ontzenuwen, omdat kunst namelijk helemaal niet moeilijk, duur, ver weg of ontoegankelijk is, of dat in ieder geval niet langer hoeft te zijn, als je dit boek gelezen hebt. In *Ontroerend goed* laten we namelijk zien dat:

10

- *Kunst bereikbaar is voor iedereen*: zo bestaat goede kunst in alle soorten en maten, en dus ook in verschillende prijzen. Je kunt voor heel schappelijke bedragen (laten we zeggen: vanaf 150 euro) goede kunst kopen: in op-lage, of, als je er snel bij bent, origineel werk. Bedenk: Debbie Harry (Blondie) was de eerste koper van een schilderij van Jean-Michel Basquiat. Ze betaalde in 1981 200 dollar voor *Cadillac Moon*;
- *Kunst niet alleen te koop is in galleries of op veilingen*. Je kunt kunst ook kopen op kunstbeurzen, in antiqua-riaten, in het atelier van de kunstenaar, in kroegen of restaurants, op kunst- en rommelmarkten, en online (ook via Instagram). We willen in dit boek de kunstwe-reld toegankelijker maken, drempels verlagen en laten zien dat kunst niet iets is wat louter getoond wordt in intimiderende *white cube*-galleries;
- *Kunst bestaat in alle soorten en maten*. Er is geen vastom-lijnd begrip van wat kunst is, of wat niet. Kunst is niet alleen een schilderij, tekening of sculptuur, het kan ook een performance, idee, geluid of drie planken op de vloer zijn. Het kan zelfs onzichtbaar zijn. Er is abstrac-te en figuratieve, outsider- en academische, decoratieve en conceptuele, Nederlandse en internationale, hotte en vergeten kunst: in het huis van de kunst is plaats voor iedereen. Alles mag, en niets moet. In hoofdstuk 2 belichten we diverse manieren waarop je naar kunst kunt kijken;
- *Je geen kuddegedrag moet vertonen, je eigen smaak moet*

ontwikkelen en je eigen pad moet volgen. Stel vragen, wees niet bang te vertrouwen op je eigen oordeel, koop niet wat anderen kopen, maar ontdek welke kunst bij jóú past, wat het dichtst bij je hart ligt;

- *Kunst eigenlijk een rechtse hobby is, en geen linkse;*
- *Je geen kunst moet kopen als investering. Kunst moet je niet kopen om te investeren, hoor je vaak, het is geen onroerend goed. Klopt: kunst is louter en alleen een investering in jezelf. Het is ontroerend goed. En mocht de kunst(enaar) die je koopt duurder worden: dat is helemaal niet erg!*

11

Je kunt dit boek op verschillende manieren lezen: van voren naar achteren of zoals de roman *Rayuela* van Julio Cortázar: hinkelend, kriskras door elkaar, van hoofdstuk naar hoofdstuk. Wie geen prijs stelt op een 'stoomcursus naoorlogse en hedendaagse kunst' kan gelijk door naar de 'eerste schreden op het kunstpad' ('zeg nou maar gewoon hoe het werkt en wat het kost'), maar wij denken dat kennis van kunst, en vooral van hedendaagse kunst, niet los gezien kan worden van de geschiedenis van kunst.

Zelf vinden wij – stiekem – het hoofdstuk over verzamelaars (waarin naast talloze verzamelaars ook twee critici en iemand die voor bedrijfscollecties inkoopt tips aan beginnende verzamelaars geven) het leukst om te lezen, want ja, om kopen, verwerven en verzamelen draait dit boek.

Kijken is leuk, kopen is beter.

De crux van *Ontroerend goed* is: kennis en zelfvertrouwen opbouwen, de mores van de kunstwereld leren en ten slotte de codes kraken en je eigen keuzes maken. Dit boek zal je – hopelijk – leren te vertrouwen op je eigen smaak, helpen bij het ontdekken en – hopelijk – onderhandelen,

maar vooral: je stimuleren om kunst te kopen en ervan te genieten.

Kunst ervaren wij als ontroerend goed, omdat het je kan raken in je diepste wezen en zodoende je leven kan verrijken. Een ervaring die niets te maken heeft met ego of status, geld of macht, buitenkant of poeha – maar met de binnenkant: het eigene en unieke.

12 ‘Zoek jezelf’, zongen Van Kooten & De Bie, en Picasso zei: ‘Ik zoek niet, ik vind.’ Of je nu zoekt of vindt, met *Ontroerend goed* willen we je begeleiden bij het zoeken naar – en het vinden van – de kunst die bij jou, en jou alleen, past.

Enjoy the ride!

ONZE WEG NAAR DE KUNST

Una domenica a Rivara: mijn eerste ontmoeting met Maurizio Cattelan – Manuela Klerkx

13

Ik zie hem nog de hoek om komen. Een wit t-shirt, een spijkerbroek, slippers en een rugzak. Ik stond op de veranda en terwijl hij naar boven keek zag ik hem glimlachen bij wijze van groet. Ik denk dat ik alleen ‘ciao’ heb gezegd. Wist ik veel wie die grappige Italiaan was. Misschien was het iemand die langskwam om de haag te snoeien, of om te koken. Hij gedroeg zich in in ieder geval niet als het cliché van een kunstenaar.

Het was de zomer van 1992 en ik was als assistente aan het werk in het Castello di Rivara, een kasteel in Piemonte, gerund door de flamboyante visionair en galeriehouder Franz Paludetto, waar die zomer een aantal tentoonstellingen zou worden geopend van gevestigde en nog onbekende kunstenaars.

Die man op slippers, zo bleek later, was de kunstenaar Maurizio Cattelan. Maar wie hij was en wat hij er kwam doen, ik had toen nog geen idee.

Totdat ik de volgende dag naar buiten liep en een aantal aan elkaar geknoopte witte lakens uit een raam zag hangen. Het bleek een werk van hem te zijn. Terwijl iedereen

nog driftig in de weer was (het was bloedheet) met het opbouwen en installeren van de tentoonstelling zat Cattelan al gniffelend op het gras, in gesprek met de curator, Gregorio Magnani. Zo kan het ook, dacht ik nog.

Maar van die lakens begreep ik niets. Niet alleen maakte hij zich er gemakkelijk van af, vond ik (in dergelijke termen dacht ik toen nog), maar het was ook nog eens een onbegrijpelijk werk.

14

Ik probeerde met hem in gesprek te komen maar iedere vorm van contact mislukte. Verder dan elkaar de hand schudden en wat gegiechel zijnerzijds kwam ik niet. Cattelan bleek geen Engels te spreken en ik sprak (toentertijd) geen woord Italiaans. Het enige wat ik uit onze eerste ontmoeting kon opmaken, was dat hij mij veel succes wensde in 'het land der maffiosi'. Verre van een inhoudelijk gesprek dus, enkel wat geginnegap waarna hij zich snel uit de voeten maakte.

Geen nood, dacht ik. Morgen doe ik een tweede poging, tijdens de opening, dan is hij op zijn gemak en misschien staat hij dan wel met iemand te praten die voor ons kan vertalen. Ik wilde uit zijn mond horen waar het werk over ging. Maar die tweede kans kreeg ik niet. Op de dag van de opening bleek Cattelan, via zijn eigen aan elkaar geknoopte lakens (zo ging het verhaal) te zijn ontsnapt...

Ik was teleurgesteld hem niet meer te kunnen zien en spreken, maar vond het een goede actie. Hij schitterde letterlijk door afwezigheid. Iedereen had het over hem. Was hij een oplichter? Een charlatan? In zijn afwezigheid was hij aanwezig dan welke andere kunstenaar ook. Maar waarom deed hij dit? Ik móést het weten.

Jaren later las ik *Maurizio Cattelan: The Unauthorized Biography*, door zijn grote vriend Francesco Bonami (en curator van onder meer de Biënnale van Venetië) – uiteraard

– in overleg geschreven, en viel het kwartje na het lezen van de volgende passage over het jaar waarin ik Cattelan voor het eerst ontmoette en hij zich in de Verenigde Staten zou vestigen: ‘1992. Zonder dat jaar zou ik hier niet zijn geweest, of daar, of ergens anders. Mijn Engels was waar deloos, en ik kende bijna niemand. Het voordeel daarvan was echter ook dat niemand mij kende. Ik kon me vrijuit bewegen en alles doen wat in mij opkwam. Voor het eerst in mijn leven voelde ik dat ik me op een plek bevond waarvandaan ik niet hoefde te ontsnappen. Omdat het niemand een bal kon schelen of je er was, of niet.’

15

Tot dan toe was Cattelan alleen maar bezig geweest te ontsnappen uit een wereld waarin hij zich niet thuis voelde en waar hij niet bij wilde horen: de benauwende omgeving van zijn jeugd, de school, de wereld van de vaste banen en ten slotte de kunstwereld. Altijd voelde hij zich overal een ‘outcast’, een ‘ongewenste indringer’ maar daar, in dat verre New York, was hij vrij. Daar kon hij eindelijk zijn en worden wie hij altijd al was. *Nobody gave a damn.*

Het werk met de lakens, getiteld *Una domenica a Rivara*, naar de gelijknamige tentoonstelling, symboliseerde die stap naar een leven waarin hij zou uitgroeien tot een van de grootste conceptuele kunstenaars van onze tijd.

Een paar weken later nodigde hij me uit voor een pasta in zijn kleine appartement in Milaan, vlak bij de galerie van zijn vriend Massimo De Carlo, die hem sinds 1989 representeerde. Hij gaf mij een cassettebandje in de kleuren van de Italiaanse vlag met daarop geschreven: ‘*Inghiottire dopo l’ascolto*’ (‘Inslukken na beluistering’).

Het bandje heb ik nog steeds. Het symboliseert mijn entree in de kunstwereld en deed mij besluiten om naar Italië te verhuizen. Anderhalf jaar later solliciteerde ik bij diezelfde Massimo De Carlo, waar ik vervolgens werkte in

de jaren dat Cattelan onbekend en onbemind was. Maar dat kon ons niet deren. Wij werden vrienden.

Als er één ding is dat Cattelan typeert, dan is het dat hij de kunst met de grote K voorgoed van haar voetstuk heeft laten vallen. Zijn afkeer van ‘het systeem’ – of het nu een school of de kunstwereld is – en van intellectualisme en elitisme hebben van hem (terecht) een ster gemaakt.

16 Maar zelf is hij niet veel veranderd. Nog steeds haalt hij gniffelend zijn schouders op als een journalist hem wil spreken en nog steeds gaat hij op de fiets (zijn enige kunstwerk dat hij niet kan inlijsten, zoals hijzelf beweert) en zwemt hij elke dag.

Het enige verschil met 1992 is dat hij inmiddels vloeiend Engels spreekt en we elkaar kunnen verstaan, letterlijk en figuurlijk. Ik zal hem en Massimo De Carlo altijd dankbaar zijn voor de kans die ze me hebben gegeven binnen te treden in een wereld waaruit ik niet wil of hoeft te ontsnappen.

Kunst is een virus – Oscar van Gelderen

Het gebeurde op een ochtend, in februari of maart 1974 (daarover verschillen de meningen, men spreekt daarom van 2 3 74): sciencefictionauteur Philip K. Dick had een visioen, nadat een verstandskies was getrokken. Als een donkerharige dame, die zijn pijnstillers komt brengen, aanbelt en hij de deur opendoet, wordt zijn aandacht getrokken door haar halsketting met daaraan een ichtusteken, een vis die, zo verklaart de dame, in de christelijke mythologie symbool is voor de doop in het water, maar ook voor de wonderbare visvangst. Dick verklaarde later: ‘Op dat mo-

ment, als ik naar het glanzende vissenteken staar en naar haar woorden luister, ervaar ik wat ik later begreep als een anamnesis – een Grieks woord dat letterlijk “het verlies van vergeetachtigheid” betekent. Ik herinnerde me wie ik was en waar ik was. In een flits, in een oogwenk, kwam alles terug. En niet alleen kon ik het me herinneren, maar ik kon het ook zien. Het meisje was een geheime christen, en ik ook. We leefden in angst voor gevangenneming door de Romeinen. We moesten communiceren via cryptische tekens. Zij had me dit allemaal verteld, en het was waar.’

17

Nu was Philip K. Dick – al voor deze ervaring een visionair auteur, die na zijn dood bekend werd door verfilmingen van zijn werk, onder andere *Do Androids Dream of Electric Sheep?* (verfilmd als *Blade Runner*) en *The Man in the High Castle* door grootheden als Steven Spielberg (*Minority Report*), Ridley Scott (*Blade Runner*), Denis Villeneuve (*Blade Runner 2049*) en Paul Verhoeven (*Total Recall*) – niet alleen een begenadigd schrijver, maar ook, zoals de Amerikanen het zo fraai kunnen zeggen, ‘*barking mad*’: het fragment herinnert me aan de eerste keer dat ik door het kunstvirus werd gegrepen, een virus dat het lichaam sindsdien niet meer heeft verlaten, een goedaardig – soms wat kostbaar – virus, een wonderlijk goedje dat hart, geest en ziel heeft geïnjecteerd met iets wat tot de grootste genoegens in dit aardse leven gerekend mag worden: leven met kunst, of beter, niet kunnen leven zonder kunst.

De flits van Dick zullen veel kunstliefhebbers herkennen: het plotseling ‘geraakt’ worden, in de ziel, door schoonheid of juist eenvoud, door onbegrijpelijkheid of juist door logica, en dat allemaal door een kunstwerk. Soms komt er nog een tweede ‘aanraking’ achteraan: het besef dat dat kunstwerk verworven zou kunnen wor-

den, dat je het kunt bezitten, iets unieks, iets eigens, iets dat alleen bij jou past, een spiegel van je persoonlijkheid is.

18 Het besef dat kunst voor iedereen toegankelijk is, bereikbaar, tastbaar en in de onmiddellijke nabijheid kan verkeren – het eigen huis, de eigen plek – is een merkwaardige ervaring, want plotseling besef je dat in principe alle kunst in de wereld – oké, afhankelijk van je budget – verworven kan worden. Dat op dit moment kunst gemaakt wordt die nog waarde vrij is, nog niet gedefinieerd, de importantie nog niet geschat, nog in ontwikkeling is, maar ook: dat er kunst is die over het hoofd is gezien, vergeten, niet op juiste ‘waarde’ is geschat, en dat er dus, mits je goed zoekt, parels te vinden zijn.

Ik werd precies twintig jaar geleden door deze goedaardige bliksemflits getroffen op de Amsterdam International Antiquarian Book & Map Fair in de RAI, een beurs die net zo saai was als het klinkt. Veel incunabelen en religieuze geschriften, veel Claus, Reve, Buch en Komrij, die bij leven al net zo werden verzameld als na hun verscheiden, toen mijn blik – de beurs liep al ten einde, ik weet niet eens meer wat me bezielde heeft om naar die troosteloze RAI af te reizen – getroffen werd door twee lino’s, een rood en blauw en een rood en groen, van geometrische figuren. Ze hingen gebroederlijk naast elkaar aan een wandje, er was niet veel belangstelling voor, ik keek op de sticker op de muur en las: Wobbe Alkema (1900-1974), twee nadrukken (1924/1978), oplage 75 inclusief bijbehorend boek, prijs 1500 gulden.

Ik vroeg aan de dienstdoende figuur in de stand of ik kon pinnen, maar helaas: *cash only*. Het was mijn eerste kennismaking met de vele obstakels die de kunstwereld opwerpt voor geïnteresseerde kopers. Later kwamen daar nog bij: onbegrijpelijke persberichten, non-informatie

bij het opgehangen werk, afwezigheid van prijslijsten en non-communicatieve galeriehouders, maar dat komt allemaal verderop in dit boek ter sprake.

Deze man was de vriendelijkheid zelve en vertelde dat in de RAI gepind kon worden, maar wel fluks, want de beurs sloot over een kwartier, en hij kon niet langer wachten dan tot sluitingstijd. Ik haastte mij dus naar het pinapparaat, betaalde de man zijn 1500 gulden (ik had nog geen weet van de mogelijkheid tot afpingelen bij kunst) en nam de werken mee naar huis.

1500 gulden!

Wat kon een mens daar niet allemaal van kopen? Vijftien stofzuigers, nieuwe gordijnen, een bescheiden keukenuitrusting, een tweedehandsauto.

Wat had ik gedaan?

Ik zonk neer in een fauteuil en keek naar de twee ingelijste werken, ze werden steeds mooier. Ik kon hun wiskundige logica niet weerstaan. Nu, twintig jaar later, is het werk van Wobbe Alkema, vooraanstaand lid van kunstenaarscollectief De Ploeg, en met H.N. Werkman en Jan van der Zee al in de vroege jaren twintig geheel abstract, constructivistisch werkend, me nog altijd dierbaar. Ik speur bij iedere veiling, op iedere website, in iedere Groningse galerie naar werk van zijn hand. Deze bescheiden man reed op de fiets van Groningen naar Antwerpen om daar zijn geestverwant Jozef Peeters op te zoeken, ook al zo'n kunstenaar op wie niemand in die tijd zat te wachten – toen ik dat las werd het werk me nog dierbaarder.

Het gif, Dicks ichtusteken, was geïnjecteerd in mijn aderen: ik was *hooked*, een leven in de kunst zou zijn aanvang nemen, nog honderden werken zouden hun weg naar mijn huis, kantoor, geliefde of ex-echtgenote(n) vinden en ik voelde dat deze werken van Alkema niet door iedereen

geapprecieerd zouden worden, op onbegrip zouden stuiten, en dat maakte ze alleen maar mooier: ze werden al snel ontroerend goed.

WAT IS KUNST: VIJF MANIEREN VAN KIJKEN

Laat u niets wijsmaken: alles is kunst en kunst is overal.

21

Voor de Duitse kunstenaar Joseph Beuys was de gehele samenleving een *Sozialskulptur*, voor Andy Warhol was kunst een manier om gebruiksartikelen als soepblikken, schoenen, bloemen en zeepdoekjes te celebreren, met de nadruk op herkenbaarheid, herhaling en monotonie. Dat komt ook terug in zijn – kunstzinnige – films, waarin mensen slapen of ingezoomd wordt op gebouwen. Van een plot moeten deze films het niet hebben, hoewel we *Andy Warhol eating a cheeseburger* heel entertaining vinden.

Voor anderen is kunst geworteld in ambacht, in techniek, in kleurgebruik, in perspectief. Weer anderen zien kunst als activistisch medium, bedoeld om de arbeider te verheffen. Dit is inmiddels een wat achterhaald concept, alhoewel de Chinese kunstenaar Ai Weiwei zijn kunst succesvol inzet om maatschappelijke kwesties – bijvoorbeeld het lot van vluchtelingen – aan te kaarten.

Kunst is er in alle soorten en maten, en er is voor ieder wat wils. Het verschilt per medium – werk op doek, papier, hout, staal, neon, glas, rommel gevonden op straat – maar ook qua stijl: van geometrisch-abstract tot felrealistisch. Een bijzondere positie neemt conceptuele kunst in: daarbij is het idee (vaak) belangrijker dan het kunstwerk zelf, en ‘maakt’ de kunstenaar vaak niets, maar laat anderen zijn ideeën uitvoeren. Sommige van deze ideeën zijn

speels, humoristisch en aangenaam ontregelend, andere zijn ronduit flauw en neigen naar oplichterij. Genoemde Maurizio Cattelan weet een bijtende mix te vinden tussen ideeën, humor en zwartgalligheid: zijn vaak provocerende kunstwerken weten de kijker in verwarring te brengen, een belangrijk aspect van goede kunst.

22 Er is een rangorde in de kunst: veel kunstliefhebbers kijken neer op streng realistisch werk, zoals dat van schilders als Henk Helmantel. Mooi hoor, zo'n perfect geschilderde eierschaal, maar wat is het meer dan een kopie van de werkelijkheid? Niets, zou je kunnen zeggen, behalve dat het vakmanschap van Helmantel bewondering afdwingt. De Amsterdamse galerie Mokum specialiseert zich in dit soort kunst, er is een speciaal museum (More) en er is een beurs voor realistische kunst.

Abstracte kunst is voor veel beginnende kunstliefhebbers een obstakel. Wat moet je vinden of zeggen van een paar streepjes op een doek? Abstracte kunst staat hoger in de kunstpikorde, waarschijnlijk ook omdat we hier een belangrijk aspect van de kunstwereld betreden: het discours, of gewoon: het gesprek dat over deze kunstvorm plaatsvindt, hult zich al snel in raadselen, de taal wordt al net zo abstract als het kunstwerk zelf. Het taalgebruik in de kunstwereld zorgt er – deels – voor dat velen deze wereld ontoegankelijk vinden.

Wie de persberichten van galleries leest, of tracht te lezen, komt al snel zinnen tegen als deze: *'Van der Ploeg's paintings are characterized by their use of bold geometric shapes and patterns in vibrant, singular color arrangements, which are informed by a diverse array of art historical sources ranging from Italian Renaissance architecture to Maori weaving to Islamic tile design. In his work, he employs exclusively hard-edged, solid-colored shapes, which may be orthogonal or curvilinear, meet*

at right or oblique angles, or run parallel with or perpendicular to the floor and ceiling. His palette is dynamic and saturated, but he rarely employs the pure primary colors red, yellow, and blue. A wall painting may consist simply of a single color applied against the neutral white ground of a gallery wall, or may employ two or more distinct colors used in concert. His immersive wall works, usually large in scale, recalibrate our perception of a given space and can range from highly graphic to spatially confounding, overwhelming both the eyes visually and the body physically.'

23

De kunstwereld bevestigt met dergelijke teksten de onzekerheid die veel mensen ervaren als het om kunst gaat:

- je voelt je uitgesloten van kennis;
- je voelt je dom;
- je voelt je onzeker over je eigen idee over wat kunst is.

We voegen punt vier toe: je hebt een woordenboek Engels-Nederlands nodig.

En dat is jammer, want wij denken dat veel meer mensen in kunst geïnteresseerd zouden zijn, en kunst zouden kopen, misschien zelfs verzamelaar worden, als de kunstwereld beter zou communiceren, minder jargon en bla-bla zou gebruiken, toegankelijker was (niet alleen offline maar ook online) en haar deuren meer open zou zetten voor nieuwkomers.

In dit hoofdstuk behandelen we een aantal facetten van de vraag: wat is kunst? Gaat het bij kunst altijd om inspiratie (bezieling) of kan het ook fabrieksmatig geproduceerd worden? Moet een kunstenaar opgeleid zijn of is werk van autodidacten even waardevol? Mag (of moet) kunst een maatschappelijke boodschap uitdrukken? Mag kunst humoristisch zijn? Moet kunst per se mooi of decoratief zijn?

Laten we beginnen.